

Implementatietraject Impactmonitor huiselijk geweld en kindermishandeling: 07 Handreiking hoe voer je het 'goede' gesprek

Opgesteld in mei 2022, door RegioPlan

De [Impactmonitor Huiselijk Geweld en Kindermishandeling](#) (verder: Impactmonitor) is een middel dat bijdraagt aan het verbeteren van de aanpak van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM). Het benutten van de beschikbare kennis bij agendering, aansturing, inrichting en uitvoering van de aanpak van HGKM helpt bij het komen tot een effectievere aanpak.

In *04 Stappenplan kennisgestuurd werken met de Impactmonitor* is weergegeven hoe de Impactmonitor te benutten is voor kennisgestuurd werken bij het verbeteren van de aanpak HGKM. In deze handreiking gaan we dieper in op stappen 7-10 waarin met elkaar het gesprek gevoerd wordt over de regio-specifieke data.

In gesprek over de Impactmonitor

Het maken van beleidskeuzes op basis van data kan eigenlijk niet zonder een goed gesprek met anderen over de (regiospecifieke) data die uit de Impactmonitor te halen zijn. Zoals beschreven in *01 Toelichting Kennisgestuurd werken met de Impactmonitor*:

- moeten data altijd in de context geplaatst worden;
- kunnen data verrijkt worden met aanvullende databronnen (bijvoorbeeld op procesniveau of met praktijkkennis);
- is gezamenlijke reflectie (niet: afrekening) essentieel om zorgvuldige conclusies te kunnen trekken en vervolgstappen te kunnen formuleren.

7

Inventariseer de regionale partners waarmee u in gesprek kunt om de vragen te kunnen beantwoorden.

In deze stap kijkt u welke partners/uitvoerders u wilt betrekken om de aanvullende vragen uit stap 6 te beantwoorden. Om te bepalen met welke partijen u het beste het gesprek aan kunt gaan is een heldere doelstelling belangrijk. Wat wilt u met het gesprek bereiken? Wilt u vooral een verdere duiding van de cijfers (worden de cijfers herkend door het veld en direct betrokkenen?), het ontwerpen van concrete acties (wat moeten we nu (anders) gaan doen) of wellicht meer zicht krijgen op ieders rol in de keten (waar ligt de overlap en welke gaten zijn er in ons aanbod)?

Op basis van het doel, de beschikbare data en ook de witte vlekken kunt u bepalen welke partijen het beste met elkaar in gesprek kunnen.

- Welke partijen spelen op dit moment een rol in de aanpak HGKM? Zijn die ook actief op het thema dat u wilt bespreken?
- Op welk niveau moet het gesprek plaatsvinden? Soms is dat op bestuurlijk niveau, de andere keer op beleidsniveau of op het niveau van de uitvoering.
- Welke unusual suspects zouden een aanvullend perspectief kunnen bieden vanuit wellicht andere organisaties of beleidsterreinen die normaliter minder aan de gesprekstafel zitten? Denk hierbij niet alleen aan uitvoerende organisaties, aanbieders, samenwerkingsverbanden, maar ook aan collega's binnen de gemeente die vanuit andere beleidsdomeinen hun licht kunnen schijnen op uw beleidsvraag.
- En in hoeverre is het mogelijk om ook ervaringsdeskundigheid aan te wenden voor dit gesprek? Welke ervaringsverhalen kunnen de data verrijken?

In het combineren van verschillende perspectieven zit vaak een meerwaarde bij de duiding van cijfers.

Welke partijen kunnen eventueel aanvullende informatie of perspectieven leveren? Denk hierbij bijvoorbeeld aan aanvullende cijfers vanuit Veilig Thuis, vrouwen- of maatschappelijke opvang, politie, andere hulpverlenende organisaties. En denk hierbij dus niet alleen aan cijfermatige aanvullingen. Ook praktijkervaringen zijn van grote waarde om vragen te kunnen beantwoorden als: herkennen we de cijfers in de praktijk?

Aan het eind van stap 7 heeft u dan:

- Een heldere doelstelling en gewenste opbrengsten voor het gesprek. Tip: maak het behapbaar, soms bereik je met kleinere doelstellingen (alleen kijken naar de financiering) of thema's (signalering door het onderwijs of tevredenheid over de hulpverlening) meer dan in bijeenkomsten die zich richten op de hele aanpak HGKM.
- Inzicht in wie de juiste gesprekspartners zijn om het beantwoorden van de beleidsvraag een stap verder te helpen.
- Helder wat u van de gesprekspartners vraagt (qua voorbereiding, tijdsinvestering, rol in het gesprek en welke vervolginvestering verwacht kan worden).

8

Ga in gesprek met partners/uitvoerders: samen reflecteren.

In het gesprek kunt u gezamenlijk reflecteren op de uitkomsten van stap 1-6 uit het stappenplan en eventuele aanvullende informatie.

Voorbereiding: bereid dit gesprek goed voor. Zorg dat alle deelnemers op de hoogte zijn van de doelstelling van het gesprek. Schets een duidelijke structuur voor het gesprek. Maak in je structuur onderscheid tussen de analysefase (gezamenlijk reflecteren op data, de huidige stap), het trekken van conclusies (stap 9) en het ontwerpen van acties (stap 10). Zorg voor voldoende tijd voor het gesprek. Organiseer indien nodig meerdere gesprekken of in een kleiner gezelschap.

Heldere positionering gemeente: Wees je als gemeente bewust van de rol en de positie die je hebt in de aanpak HGKM. Voor een productief, open en gelijkwaardig gesprek tussen alle ketenpartners kan het soms helpen om te werken met een onafhankelijke gespreksleider. De gespreksleider kan de gelijkwaardigheid bewaken en zorg dragen voor de gestelde doelstelling.

Data presenteren: start het gesprek met een presentatie van de cijfers. Neem hierin ook de aanvullende data van je gesprekspartners mee. Wees voorzichtig met het combineren van cijfers. Verschillen in definities en methodieken maken dit vaak niet een-op-een mogelijk. Licht de cijfers toe en wees open en transparant over de vragen die data bij jou oproepen. Is er moeite om de cijfers te gebruiken of de verschillende cijfers naast elkaar te plaatsen, nodig een (externe) data-analist of onderzoeker uit die kan ondersteunen bij het duiden van de cijfers of bij de vergelijking van de regio-specifieke data met andere regio's of landelijke cijfers.

Gezamenlijke reflectie: Reflecteer gezamenlijk op de data. Worden de cijfers door alle gesprekspartners herkend? Waarom wel/niet? Passen de cijfers bij de dagelijkse praktijk? Zoek hierbij naar de gemene deler, maar durf ook uit te spreken wanneer inzichten verschillen en gezamenlijk te verkennen waarom die inzichten verschillen. Laat ruimte voor verschillen in de interpretatie van cijfers, daar kunnen nieuwe inzichten door ontstaan. Zijn de cijfers ook zoals we ze voor ogen hadden?

Verbind data aan beleidsmatige vraagstukken: Koppel de data aan de regiovisie en beleidsplannen van gemeente en uitvoerders. Welke beleidsdoelen zijn gesteld? Welke inzet was gepland, is die inzet ook gepleegd? En sluit die inzet aan bij (ontwikkelingen in) de data? Zijn er contextfactoren (binnen de gemeente, organisatie, in de samenleving) die van invloed kunnen zijn geweest op de data?

Aan het eind van stap 8:

- Is er door de juiste partijen gereflecteerd op de data.
- Zijn de data uit de impactmonitor geplaatst in de context van de regio en aangevuld met andere databronnen en praktijkkennis.
- Is het helder wat gedeelde inzichten zijn over de cijfers en waarover en waarom inzichten verschillen.

9

Trek (voorlopige) conclusies op basis van het gesprek en de cijfers.

Op basis van basis van de cijfers en het gesprek dat u heeft gevoerd met partners/uitvoerders kunt u (voorlopige) conclusies trekken met betrekking tot uw (beleids)vraag. Ook dit deel van het proces kunt u in samenspraak met partners doen.

Hoe verhouden de cijfers zich tot de beleidsdoelen en de doelen van de gesprekspartners? Met welke cijfers zijn jullie tevreden, waar zit ruimte voor verbetering? Geldt dit voor alle direct betrokkenen of kunnen we hierin specifieke groepen of kenmerken selecteren? Zijn er trends te signaleren? Welke inzichten of cijfers zijn nog extra nodig om ontwikkelingen goed te kunnen monitoren? Van welke andere regio's kunnen we wellicht iets leren? Plegen zij andere inzet? Is dat ook haalbaar voor onze regio?

Bekijk hierbij niet alleen naar de inhoud, maar ook naar het proces. Zijn er nog partijen die ontbreken/niet zijn gehoord? Heeft het gesprek opgeleverd wat iedereen ervan had verwacht?

10

Ontwerp acties op basis van de conclusies.

De laatste stap is het ontwerpen van acties op basis van uw (gezamenlijke) conclusies, om de aanpak van HGKM te optimaliseren. Hierbij kunt u de volgende vragen stellen:

- Welke acties zijn nodig om de aanpak op de beleidsvraag zoals in stap 1 geformuleerd te verbeteren?
- Door wie moet dit gedaan worden, wanneer en tegen welke kosten?
- Welke afspraken kunnen we met elkaar maken over de planning en uitvoering van het verbeterplan? Wat kan de gemeente doen en wat kunnen uitvoerders doen? Is er bestuurlijke besluitvorming nodig over deze acties? Sluit dan aan bij de benodigde ambtelijke en bestuurlijke gremia.

Uitvoering en monitoring van de geformuleerde acties

Nadat de acties zijn geformuleerd en deze indien nodig ook bestuurlijk zijn vastgesteld begint vanzelfsprekend de uitvoering van deze acties. Ga hierbij regelmatig na of de uitvoering van de acties goed verloopt en of bijstelling eventueel nodig is. Doe dit door het goede gesprek met regelmaat (bijvoorbeeld elk jaar) te herhalen. Bedenk hierbij ook wat een redelijke termijn is voor elke verbeteractie afzonderlijk om veranderingen in cijfers te zien.